

ความรู้ การรับรู้และเจตคติของสตรีที่มีเพศสัมพันธ์โดยได้รับคำตอบแทน

ต่อการติดเชื้อไวรัสแพปพิโลมา มะเร็งปากมดลูก และการตรวจคัดโรค

ชำนาญ เกียรติพิรกุล^{1*}, ยุพิน เพ็ชรมงคล², เกรียงศักดิ์ จิตวัชรนันท์³, อุษณีย์ สิริรัตนวัฒน์กุล³, จตุพล ศรีสมบูรณ์¹

¹คณะแพทยศาสตร์, ²คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,

³ศูนย์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จังหวัดเชียงใหม่

*E-mail: kiet_ji@hotmail.com

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อประเมินความรู้ การรับรู้และเจตคติของสตรีที่มีเพศสัมพันธ์โดยได้รับ

คำตอบแทนต่อการติดเชื้อไวรัสแพปพิโลมา มะเร็งปากมดลูกและการตรวจคัดโรค

วิธีการ: ผู้ศึกษาวิจัยใช้แบบสอบถามในประเมิน 4 หัวข้อดังต่อไปนี้: (1) คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง; (2) ความรู้เกี่ยวกับเชื้อไวรัสแพปพิโลมา; (3) การรับรู้ถึงความเสี่ยงของการติดเชื้อไวรัสแพปพิโลมา มะเร็งปากมดลูกและการพบการตรวจคัดโรคผิดปกติ; (4) เจตคติต่อการตรวจคัดโรคด้วยการทดสอบแพป

ผลการศึกษา: สตรีที่มีเพศสัมพันธ์โดยได้รับคำตอบแทนจำนวน 402 ราย ที่มารับบริการที่แผนกผู้ป่วยนอก ศูนย์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จังหวัดเชียงใหม่ในระหว่าง เดือนสิงหาคม ถึง เดือนพฤศจิกายน 2551 ได้ยินยอมเข้าร่วมการศึกษา แม้ว่าร้อยละ 85 ของกลุ่มตัวอย่างทราบว่ามะเร็งปากมดลูกเป็นมะเร็งที่พบได้บ่อยที่สุดในสตรีไทย แต่ความรู้เกี่ยวกับการติดเชื้อไวรัสแพปพิโลมา มะเร็งปากมดลูกและการตรวจคัดโรคอยู่ในเกณฑ์ต่ำ โดยมีคะแนนความรู้เฉลี่ยเพียง 4.9 จากคะแนนเต็มทั้งหมด 15 คะแนน ปัจจัยที่สามารถทำนายการมีความรู้ต่ำมาก (น้อยกว่า 5 คะแนน) ได้แก่ ระดับการศึกษาต่ำและการไม่มีประกันสุขภาพ โดยมีความเสี่ยงสัมพัทธ์เท่ากับ 3.17 เท่า และ 1.97 เท่า ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 50 ไม่รับรู้ถึงความเสี่ยงของการติดเชื้อไวรัสแพปพิโลมา มะเร็งปากมดลูกและการพบการตรวจคัดโรคผิดปกติที่มากกว่าสตรีทั่วไป เจตคติที่เป็นลบต่อการตรวจคัดโรคด้วยการทดสอบแพปได้แก่ กลัวว่าจะตรวจพบมะเร็งปากมดลูก (ร้อยละ 27.9), กลัวเจ็บ (ร้อยละ 18.4) และอาย (ร้อยละ 14.7) กลุ่มตัวอย่างที่มีเจตคติที่เป็นลบจะมีประวัติการเคยได้รับการตรวจคัดโรคมะเร็งปากมดลูกน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเจตคติเป็นบวก (ร้อยละ 64.4 และร้อยละ 73.2 ตามลำดับ)

บทสรุป: ความรู้และการรับรู้ของสตรีที่มีเพศสัมพันธ์โดยได้รับคำตอบแทนต่อการติดเชื้อไวรัสแพปพิโลมา มะเร็งปากมดลูกและการตรวจคัดโรคอยู่ในเกณฑ์ต่ำ โดยเฉพาะในกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่ำและไม่มีประกันสุขภาพ ดังนั้น แนวทางและวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความรู้ การรับรู้และเจตคติทางบวกในสตรีที่มีเพศสัมพันธ์โดยได้รับคำตอบแทน จึงเป็นสิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญและทำการศึกษาต่อไป

คำสำคัญ: สตรีที่มีเพศสัมพันธ์โดยได้รับคำตอบแทน, ความรู้, เชื้อไวรัสแพปพิโลมา, มะเร็งปากมดลูก, การทดสอบแพป

Knowledge, Awareness and Attitudes of Female Sex Workers Toward Human Papillomavirus Infection, Cervical Cancer, and Screening

Chumnan Kietpeerakool^{1,*}, Yupin Phianmongkhon², Kriangsak Jitvacharanun³,

Usanee Siriratwatakul³, Jatupol Srisomboon¹

¹Faculty of Medicine, ² Faculty of Nursing, Chiang Mai University,

³Sexually Transmitted Infection Centre, Chiang Mai, Thailand

*E-mail: kiet_ji@hotmail.com

ABSTRACT

Aim. This study was undertaken to determine knowledge, awareness, and attitudes of HPV infection and cervical cancer prevention among FSWs.

Method. Data were obtained by questionnaire survey. The questionnaire was divided into four sections: (1) demographic background; (2) knowledge about HPV infection and cervical cancer prevention; (3) awareness about risks of HPV infection, abnormal Pap smear, and cervical cancer; (4) attitude towards Pap screening.

Results. During August 2008 to November 2008, 402 consecutive FSWs attending outpatient gynecology clinic were recruited for interview. Approximately 85% of FSWs knew that cervical cancer is the most common female cancer in Thailand but knowledge about HPV infection, cervical cancer, and Pap smear were low. Mean knowledge score was 4.9 of 15 (median, 5.0; range, 0-14). 246 (61.2%) FSWs had very low knowledge score (less than 5). Low education and having no health insurance were independent predictors for very low knowledge score with an adjusted odds ratio of 3.17 (95% CI, 1.99-5.05) and 1.97 (95% CI, 1.22-3.19), respectively. More than half of FSWs were unaware of a higher risk of HPV infection and its consequences. Common negative attitudes regarding Pap smear were fear of being found to have abnormal results (27.9%), painfulness of the procedure (18.4%), and embarrassment (14.7%). FSWs with a negative attitude were less likely to have had a Pap smear within the past 5 years than those FSWs who had a positive attitude (64.4% vs. 73.2%, respectively).

Conclusion. Knowledge and awareness about HPV infection, cervical cancer, and Pap screenings in FSWs is notably low. Low education and lack of health insurance are the independent predictors for poor knowledge. The issues of effective interventions for promoting knowledge, awareness, and positive attitudes are crucial and merit attention in future research.

Key Words. Female sex worker, knowledge, awareness, human papillomavirus, cervical cancer